



Sessions didàctiques a l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès. La Biblioteca Popular del Vendrell

L'Arxiu Comarcal del Baix Penedès organitza una activitat al voltant de la Biblioteca Popular del Vendrell per a alumnes de Batxillerat. La primera part és una introducció a través de la visualització del vídeo "Un dia a l'arxiu" produït pel Departament de Cultura, que presenta l'arxiu i les seves funcions. Com a tancament d'aquesta part teòrica es projecta un àudiovisual, elaborat per l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès i TV el Vendrell, en el qual, d'una forma amena i breu, es presenta la construcció i els primers anys de la Biblioteca Popular del Vendrell. La darrera part de l'activitat és la visita a l'arxiu. Durant el recorregut per les instal·lacions, es mostren diferents tipus de fonts documentals, en funció dels interessos i demandes de cada centre se n'escullen uns o altres. Aquesta activitat permet conèixer les funcions i l'activitat que es porta a terme des d'un arxiu comarcal. Tanmateix, els alumnes i els grups interessats en l'activitat podran descobrir com es realitza una recerca històrica mitjançant l'estudi de la font primària. En aquest cas, es tracta de la història de la Biblioteca Popular del Vendrell que ha conservat el seu fons documental i això que ha permès conèixer amb detall el seu procés de construcció i l'activitat de la institució.

Què cal saber abans de fer l'activitat?

- Tenir idea de la ubicació de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- Saber on està situada la Biblioteca Popular del Vendrell.
- Tenir idea del que és una font documental.
- Haver explicat que actualment totes les accions humanes generen documents i que el conjunt d'aquesta informació va a dipositar-se a l'arxiu.
- Conèixer la importància de les fonts documentals.

Objectius didàctics

- Visitar les instal·lacions de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- Entendre les funcions d'un arxiu comarcal, com a garant de la conservació de documents antics.
- Conèixer els diferents tipus de documents que es guarden en aquest arxiu.
- Relacionar les diferents dependències amb la funció que tenen.
- Conèixer les diferents formes de classificació dels documents.
- Descobrir el valor i el potencial del fons documental com a testimoni del passat.
- Seleccionar, analitzar i interpretar informació històrica de fonts directes i indirectes.
- Participar de manera activa, reflexiva i crítica en interaccions comunicatives de diferent forma.
- Iniciar els alumnes en l'observació i comprensió dels documents per conèixer el passat.



- Sensibilitzar els estudiants pel problema de la pèrdua de documentació d'interès històric, pública o privada.
- Utilitzar el llenguatge com a eina per construir coneixement i per comunicar-lo, a partir del desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies de la matèria.
- Conèixer la utilitat de les fonts documentals per al coneixement del territori.
- Valorar el paper de les fonts i els diferents punts de vista dels historiadors.
- Avaluar la tasca dels arxiviers i les possibilitats analítiques i interpretatives que proporcionen els documents.
- Comunicar el coneixement històric adquirit per mitjà de diversos suports i amb el rigor intel·lectual requerit.
- Explicar el concepte del treball de recerca destacant-ne el seu aspecte creatiu.

Conceptes

- L'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- La Biblioteca Popular del Vendrell.
- La Mancomunitat de Catalunya i la seva obra.
- El fons documental: administratiu i històric.
- Tipus de fonts: primàries i secundàries.
- Tipus de documents: textuais, gràfics, audiovisuals, etc.
- Funcions de l'arxiu: classificar els documents, ordenar-los i catalogar-los per a fer-los accessibles. Conservar-los en unes determinades condicions per garantir que es preservaran per a les generacions futures. Donar-los a conèixer en exposicions, per mitjà d'internet i de la premsa, en publicacions diverses, en visites escolars i universitàries, etc. Promoure i facilitar la recerca històrica de tot tipus.
- Influència de la situació política en la vida quotidiana.

Competències bàsiques

Competències generals

Competència social i cívica

- Tenir interès a preservar les memòries plurals dels diferents protagonistes del passat.
- Desenvolupar la capacitat crítica i la comprensió envers altres maneres de pensar, tot alimentant els valors de la convivència i la ciutadania.

Competència comunicativa

- Aprendre a parlar, escoltar i exposar sobre la base del contingut específic de cada aprenentatge.



Competència en gestió i tractament de la informació

- Distingir entre els diferents tipus de fonts i suports.
- Seleccionar la informació que és directament rellevant i necessària per resoldre la demanda o el problema plantejat.
- Analitzar, contrastar i interpretar la informació obtinguda.
- Sintetitzar i comunicar els resultats obtinguts a través dels mitjans convencionals.

Competència en recerca

- Trobar resultats als interrogants inicials plantejats.
- Saber formular els resultats clarament i aplicar un mètode per respondre'ls.

Competència personal i interpersonal

- Desenvolupar la capacitat de l'alumnat per treballar de manera autònoma.
- Prendre decisions de manera conscient, davant de problemes plantejats.

Competència en el coneixement i interacció amb el món

- Mostrar un esperit crític en l'observació de la realitat.
- Analitzar els problemes socials des d'un punt de vista local i alhora global, tot contemplant la multiplicitat de factors explicatius.
- Defensar el reconeixement de la igualtat de drets i d'oportunitats.

Competències específiques de la matèria

Competència en la dimensió temporal

- Conèixer, identificar i aplicar a les informacions i fonts històriques les convencions cronològiques habituals.
- Establir relacions entre els precedents i conseqüents dels períodes del passat que s'estudien.
- Identificar la interdependència de diversos factors històrics en estructures i processos històrics concrets.

Competència en la crítica de les fonts històriques

- Analitzar diverses fonts per tal de verificar els discursos estructurats sobre períodes històrics.
- Mobilitzar els coneixements obtinguts i les tècniques apreses davant diverses fonts de naturalesa primària i secundària.
- Establir fets i interpretacions del passat a partir del contrast i comparació de les fonts.

Continguts

- introducció a partir de la projecció d'un power point sobre les funcions d'un arxiu.
- Obtenció d'informació a partir del visionat d'un vídeo sobre la Biblioteca Popular del Vendrell.



- Seguiment d'una visita per les instal·lacions de l'Arxiu per conèixer les diferents sales i la seva funció.
- Ús i contrast de diferents fonts documentals primàries i secundàries (materials, textuais, iconogràfiques, cartogràfiques, digitals, etc.) per contextualitzar els conceptes generals amb fets de l'entorn proper.
- Deducció i diferenciació de les fonts documentals primàries i les fonts documentals secundàries.
- Realització de treballs d'indagació històrica -individuals o en grup- que comportin la recerca, obtenció i selecció d'informació a partir de fonts diverses.
- Recerca d'aspectes de la vida quotidiana del passat, a partir d'informacions extretes de fonts primàries.
- Reconeixement de la dimensió política i ciutadana de l'ésser humà, de les diferents interpretacions de la ciutadania i de la seva dimensió moral.
- Valoració del paper dels homes i les dones, individualment i col·lectiva, com a subjectes de la història de Catalunya i Espanya i exercitació de l'empatia històrica.

Activitats d'aprenentatge

- Captació de preconceptes dels alumnes a partir d'una xerrada.
- Introducció sobre què és un arxiu i les seves funcions mitjançant una projecció d'un vídeo.
- Visionat d'un vídeo sobre la Biblioteca Popular de Vendrell.
- Recorregut guiat per les dependències de l'arxiu.
- Coneixement del fons de l'Arxiu.
- Mostra de diferents tipus de documents: pergamins, plànols, fotografies aèries, protocols notariais, etc. En funció dels interessos i demandes de cada centre se n'escullen uns o altres.
- Observació i consulta de fonts documentals sobre la Biblioteca Popular del Vendrell.
- Comparació de dades de diferents èpoques.
- Formulació d'hipòtesis.
- Posta en comú.



Dades de contacte

Arxiu Comarcal del Baix Penedès

Adreça: Camí del Tomoví, 30. 43700 El Vendrell.

Telèfon: 977.66.73.96

Pàgina web: <http://cultura.gencat.cat/arxius/acbp>

Adreça electrònica : acbaixpenedes.cultura@gencat.cat

Contacte: Nativitat Castejón

Horaris: Hivern (octubre/maig), 9 a 14h. Tardes de 15.30 a 19.30h.

Estiu (juny/setembre) 8-15h.